

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 539

**Adana Milletvekili Nuri Korkmaz ve 2 Arkadaşının, 22.4.1983
Gün ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununa, 27.6.1984 Gün ve
3032 Sayılı Kanunla Eklenen Geçici 11 inci Maddenin Değiştiril-
mesine İlişkin Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Ra-
poru (2/375)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22.4.1983 gün ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununa, 27.6.1984 gün ve 3032 sayılı Kanunla eklenen Geçici 11 inci Maddenin değiştirilmesine ilişkin Kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygı ile dileriz.

11 . 11 . 1986

Nuri Korkmaz
Adana

Süleyman Koyuncuğil
Gaziantep

Fikret Ertan
İzmir

GEREKÇE

Siyasî partilere Devletçe yapılacak yardımdan, siyasî partilere verilecek paylara ilişkin olarak, 27.6.1984 tarihli ve 3032 sayılı Kanunla 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununa eklenen Geçici 11 inci maddenin 2 nci ve 3 üncü fıkralarında öngörülen ölçütler, aradan geçen süre içinde ülkemizin siyasal yaşamında ortaya çıkan bazı yeni siyasî partilerin kurulması, bazılarının başkibir parti ile birleşerek yaşamını sürdürmesi ve bazılarının da kapanması biçimindeki değişimler ve gelişmeler nedeniyle, uygulanabilirliğini büyük ölçüde yitirmiş tir.

İlk genel milletvekili seçiminde hangi partinin ne oranda seçmen desteğine nail olacağı şimdiden kestiri-
lemeyeceğinden, o tarihe kadar siyasal partilere Devlet ç e yapılacak yardımın yeni esaslara bağlanması, ada-
let ve hakkaniyet gereğidir.

Devlet yardımından, yalnızca T.B.M. Meclisinde grubu bulunan veya 1983-1984 yıllarının olağan dışı ko-
şulları altında seçimlere girebilmiş olan siyasî partilerin yararlanmaları, özellikle içinde bulunduğumuz geçiş
döneminde, büyük bir haksızlıktır. Öngörülen değişikliklerle bu haksızlık giderilip siyasî partiler arasında ada-
letli bir dağıtım sağlanmıştır.

Bu konuda bulunabilecek en güncel ve adaletli ölçünün, 28 Eylül 1986 günü yapılan Milletvekili Ara
Seçiminde alınmış oyların oranı olacağı düşüncesiyle; Devletçe yapılacak yardımdan pay alabilecek siyasi par-
tilerin belirlenmesi için 28 Eylül 1986 Ara Seçiminde kullanılan toplam geçerli oyun % 5'inden fazlasını al-
mış olma ön koşulu getirildikten sonra, bu oranın üstünde oy alan siyasî partilerden, Türkiye Büyük Millet
Meclisinde üyesi bulunanlara ayrılan tüm ödeneğin % 70'i için Yasama Meclisindeki üye sayısı esası getiril-
miş, ödeneğin geri kalan % 30'unun aynı siyasî partiler arasında söz konusu ara seçimde aldıkları oy oranına
göre paylaştırılması öngörülmüştür.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 2/375

Karar No. : 55

27 . 2 . 1987

TÜRKİYE BÜYÜK-MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

11.11.1986 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve 13.11.1986 tarihinde Komisyonumuza havale edilen Adana Milletvekili Nuri Korkmaz ve 2 Arkadaşının, «22.4.1983 gün ve 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununa, 27.6.1984 gün ve 3032 sayılı Kanunla Eklenen Geçici 11 inci Maddenin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi», Komisyonumuzun 25.2.1987 tarihinde yaptığı 91 inci birleşiminde teklif sahipleri ve Hükümet temsilcilerinin de katılımıyla incelendi ve görüşüldü.

Bilindiği gibi, Siyasal Partilere Devletçe yapılacak yardım, 22.4.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununa 27.6.1984 tarihli ve 3032 sayılı Kanunla eklenen «Ek madde» ile Genel Bütçe Gelirleri «(B) Cetveli» toplamının beşbinde biri olarak hükme bağlanmıştır. Ayrıca, yine aynı kanunun Geçici 11 inci maddesi uyarınca, ilk genel milletvekili seçimine kadar, 1984 tarihinde yapılmış olan; Mahallî İdareler seçimine katılmış siyasi partilere, o yılın bütçesine, siyasi partilere Devlet yardımı için konan ödeneğin % 30'u ayrılmakta ve ayrılan bu ödenek siyasi partilerin İl Genel Meclisi seçimlerinde kazandıkları sandalye sayısına göre paylaştırılmaktadır. Kalan % 70'lik bölüm ise, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partilere 6 Kasım 1983 tarihinde yapılmış olan genel seçimlerde aldıkları geçerli oyların, bu partilerin toplam olarak aldıkları geçerli oylar oranına göre bölüştürülerek ödenmektedir.

Ancak, 6 Kasım 1983 seçimlerinden sonra aradan geçen süre içerisinde yeni bazı siyasi partilerin kurulması veya mevcut partilerin başka partilerle birleşmesi gibi gelişmelerin tabii sonucu olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde de bazı gruplar dağılmış ve yerine yeni gruplar kurulmuştur. Bu durum dikkate alındığında siyasi partilere yapılan Hazine yardımından yeni oluşan grupların yararlanabilmesini teminen bir düzenleme yapılmasında elbetteki fayda vardır.

Teklif ile, yeni durum dikkate alınarak yapılan düzenleme genelde olumlu karşılanmakla birlikte, 28 Eylül 1986 ara seçimlerinin esas alınmasıyla büyük sakıncalar ortaya çıkabileceği ve sistemin zedeleneceği görüşleri ağırlık kazanmıştır. Yapılan bu görüşmeler ışığında teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

22.4.1983 gün ve 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununa, 27.6.1984 gün ve 3032 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile eklenen Geçici 11 inci maddesini değiştiren çerçeve 1 inci maddenin görüşülmesi sonucunda, geçici 11 inci maddeyi değiştirmek yerine, maddeye bir fıkra eklemek suretiyle 2 ve 3 üncü fıkralarında bahsedilen seçimlere katılmamış olsalar dahi, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin, 100 milyon liradan aşağı olmamak üzere Devlet yardımından faydalanabilmeleri ve bu maksatla gerekli ödemelerin Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinin «yedek ödenek» tertibinden karşılanması hususu verilen bir önerge ile kabul edilmiştir. Bu duruma göre anılan kanunun gerek ek maddesi ve gerekse geçici 11 inci maddesi gereğince yapılacak Hazine yardımı ilgili siyasi partilerin durumuna göre 100 000 000 liradan az olursa bu miktar 100 000 000 liraya çıkarılmış olacaktır. Yapılan bu düzenlemeye uygun olarak, çerçeve 1 inci madde başlığı ve değişikliği içeren ek fıkra buna göre yeniden düzenlenmiş, yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 2 ve 3 üncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca, teklifin başlığı, çerçeve 1 inci maddedeki değişikliğe paralel olarak, «22.4.1983 gün ve 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununa, 27.6.1984 gün ve 3032 sayılı Kanunla Eklenen Geçici 11 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi» şeklinde değiştirilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	Başkanvekili <i>Fahrettin Kurt</i> Trabzon	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş
Kâtip <i>Kadir Demir</i> Konya	<i>A. Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Hazım Kutay</i> Ankara
<i>Nabi Sabuncu</i> Aydın	<i>Hakkı Artukarslan</i> Bingöl	<i>A. Şamil Kazakoğlu</i> Bolu Gerekçedeki ifadelere karşıyım.
<i>İlhan Aşkın</i> Bursa	<i>M. Memduh Gökçen</i> Bursa Muhalefet şerhim ektedir.	<i>C. Tayyar Sadıklar</i> Çanakkale Muhalifim.
<i>Ünal Akkaya</i> Çorum Muhalefet şerhim ektedir.	<i>Şeyhmus Bahçeci</i> Diyarbakır	<i>Metin Yaman</i> Erzincan
<i>İlhan Aras</i> Erzurum	<i>M. Hayri Osmanlıoğlu</i> Gaziantep (İmzada bulunamadı)	<i>Murat Sökmenoğlu</i> Hatay Muhalifim
<i>İ. Fevzi Yaman</i> Isparta	<i>H. Orhan Ergüder</i> İstanbul	<i>Tülay Öney</i> İstanbul
<i>Özdemir Pehlivanoglu</i> İzmir	<i>M. Turan Bayezit</i> Kahramanmaraş	<i>Erol Ağaçlı</i> Kırklareli
<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir	<i>Haydar Koyuncu</i> Konya	<i>Saffet Sert</i> Konya
<i>Ayhan Fırat</i> Malatya	<i>Sümer Oral</i> Manisa Muhalifim.	<i>Arif Toprak</i> Niğde
<i>Fehmi Memişoğlu</i> Rize Teklif adil olmadığı için muhalifim.	<i>Enver Özcan</i> Tokat (İmzada bulunamadı)	<i>İsa Vardal</i> Zonguldak

MUHALEFET ŞERHİ

28 Eylül 1986 seçimleri Türkiye genelinde yapılmış bir seçim değildir. Bu seçimde alınan sonuçlar Türkiye çapında siyasi partilerin güç oranını gösteremez. Bu bakımdan kanuna karşıyız. Önerge ise grup kurmayı cazip hale getirecek ve grup kurabilmek için milletvekili pazarlama olanağı yaratacaktır. Dağıtım adil değildir. Daha adil dağıtım düşünülmelidir.

Memduh Gökçen
Bursa

Ünal Akkaya
Çorum

ADANA MİLLETVEKİLİ NURİ KORKMAZ VE
2 ARKADAŞININ TEKLİFİ

**22.4.1983 Gün ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanunu-
na, 27.6.1984 Gün ve 3032 Sayılı Kanunla Eklenen
Geçici 11 inci Maddenin Değiştirilmesine İlişkin Ka-
nun Teklifi**

MADDE 1. — 22.4.1983 gün ve 2820 sayılı Siya-
sî Partiler Kanununa, 27.6.1984 gün ve 3032 sayılı
Kanunun 3 üncü maddesiyle eklenen Geçici 11 inci
Madde, aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 11. — Bu Kanun yürürlüğe gir-
diği tarihten itibaren yapılacak ilk genel Milletvekili
seçimine kadar, 28 Eylül 1986 tarihinde yapılmış olan
Milletvekili ara seçimine katılmış siyasî partilerden bu
ara seçimde kullanılan toplam geçerli oyun % 5'in-
den fazlasını alanlara, o yılın bütçesine siyasî partile-
re Devlet yardımı için konan ödenğin % 30'u ayrıl-
ır ve ayrılan bu ödenek yukarıda belirlenen siyasî
partiler arasında 28 Eylül 1986 ara seçiminde aldık-
ları oy oranına göre paylaşılır.

Ödenğin geri kalan % 70'i ise, Türkiye Büyük
Millet Meclisinde üyesi bulunan ve 28 Eylül 1986 ara
seçiminde toplam geçerli oyun % 5'inden fazlasını
alan siyasî partilere, Milletvekili sayısı esas alınarak
dağıtılır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürür-
lüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yü-
rütür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

**22.4.1983 Gün ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanunu-
na, 27.6.1984 Gün ve 3032 Sayılı Kanunla Eklenen
Geçici 11 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hak-
kında Kanun Teklifi**

MADDE 1. — 22.4.1983 tarih ve 2820 sayılı Si-
yasî Partiler Kanununa 27.6.1984 tarih ve 3032 sayılı
Kanunla eklenen Geçici 11 inci maddeye aşağıdaki
fıkra eklenmiştir.

«Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle
Türkiye Büyük Millet Meclisinde Grubu bulunan Si-
yasî Partiler yukarıdaki fıkralarda ifade edilen seçim-
lere katılmamış olsalar dahi Devlet yardımından fay-
dalanırlar. Bu miktar 100 milyon TL. sından aşağı
olamaz. Bu maksatla gerekli ödenek 27.6.1984 tarih
ve 3032 sayılı Kanunla konulan Ek Maddede öngörü-
len sınırlamaya bağlı olmaksızın Maliye ve Gümrük
Bakanlığı Bütçesinin yedek ödenek tertibinden karşı-
lanır».

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.